

Innspill til vesentlighetsanalyse for Agder fylkeskommune og arbeidsgruppas oppsummering og vurderinger

1. Trygg trafikk v/May Lene Rasmussen Noddeland, regionleder

Generelle kommentarer:

Statistikken for trafikkuulykker har store mørketall. Problemer er større enn tallene viser.

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

- Trafikksikkerhet handler også om folkehelse siden muligheten til å bevege seg trygt som myk trafikanter legger til rette for fysisk aktivitet og sosialt liv.
- Fylkeskommunen har en rolle/påvirkningsmulighet i det forebyggende arbeidet.
- Fylkeskommunen har en viktig påvirkningsmulighet blant ansatte i egen organisasjon.
- Drift- og vedlikehold av veier må framheves framfor bygging av nye veier.

Arbeidsgruppas vurderinger: Ok, mht. Trafikksikkerhet, som vi mener er ivaretatt i utkastet. Trafikksikkerhetens betydning for folkehelse er undervurdert av arbeidsgruppa og folkehelse vurderes som et uteglemt tema i analysen. Det føres derfor opp med et betydelig omfang (mange mennesker) og alvorlighet (livskvalitet og samfunnsøkonomi), men beskjedne fylkeskommunale påvirkninger. Betydningen ble også påpekt i et internt innspill.

2. Statens vegvesen, Transport og samfunn, Utredning Sør v/Simon B. Engelsen

Generelle kommentarer:

Det er uklart hva de ulike gradene av alvorlighet og omfang innebærer.

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

☐ **Luftkvalitet og støy:** Disse faktorene har en direkte innvirkning på innbyggernes helse og velvære, og bør kanskje vurderes som egne punkter eller tydelig inkluderes under eksisterende kategorier.

☐ **Nedbygging og fragmentering av natur:** Dette punktet er vurdert til 4 på alvorlighet og 3 på omfang, under kategorien "egen drift". Vi mener at nedbygging og fragmentering av natur er et omfattende problem i hele fylket, uavhengig av hvem som står bak. Det kan derfor være hensiktsmessig å utvide vurderingen til å inkludere all nedbygging og fragmentering, ikke bare den som skyldes egen drift.

Arbeidsgruppas vurderinger: Enig i at utsendt materiale gir dårlig grunnlag for å vurdere tallsetting. Ikke enig i at det blir metodisk riktig å tilskrive all nedbygging av natur på fylkeskommunens regning.

3. Avfall Sør v/Gunn Spikkeland Hansen

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

- Eksterne faktorer som klimaendringer kunne vært delt opp/konkretisert i flere ulike

Kommentarer vedrørende vekting av alvorlighetsgrad og omfang:

- «Utslipp knyttet til egne maskiner og kjøretøy» og «Utslipp fra ansattes reiser»: Her ville jeg tenkt alvorligheten er høyere, siden det er direkteutslipp, mens omfanget er mer begrenset..?
- Representerer ikke «Artsrike vegkanter og unngå uønska arter» et større omfang enn «Forringelse av vannmiljø»?
- Både «Lav grad av mangfold blant ansatte» og «Bygningsvern (mindre riving og nybygg)» ville jeg umiddelbart tenkt har høyere alvorlighetsgrad
- «Agders klimagassutslipp» ville jeg tenkt lavere både på omfang og alvorlighetsgrad (hovedsakelig gjennom kollektiv, men det er jo eget punkt...)
- «Avfall»: ville sagt at dette har et større omfang

Arbeidsgruppas vurderinger: Arbeidsgruppa har vurdert ulike måter å dele inn klimaendringer som ekstern påvirkningsfaktor og holder fast ved denne. Gode konkrete innspill på vurderinger av omfang og alvorlighet. Omfang mht. klimagassutslipp har arbeidsgruppa definert som hvor omfattende påvirkning klimagassutslipp har og siden lokale utslipp har global virkning er omfanget stort. Alvorlighet går på mengde utslipp. Vi er enig i at alvorlighetsgraden knyttet til direkte utslipp (scope 1) bør oppjusteres utfra prinsippet om at alle har et spesielt ansvar for egne utslipp.

4. Bølgen Bærekraftsenter v/Solveig Nilsen, daglig leder

Generelle kommentarer:

- Ville ha laget en analyse for hvert virkeområde/tjenesteområde i stedet for å lage en felles. Det er utrolig vanskelig å sammenstille tannhelse med eiendomsdrift. Dersom man lager en analyse for hvert tjenesteområde, vil det også bli mer tydelige forbedringsmuligheter for hvert tjenesteområde isolert -og ved å sammenligne eller oppsummere alle tjenesteområder vil det bli tydelig hvor man kan få mest effekt på klima, inkludering etc. for organisasjonen totalt.
- ville definert utvalgte risiko-områder som hvert tjenesteområde må vurdere
- ville bare vurdert påvirkning på klima, miljø og arbeidsmiljø, analysen skal jo ikke vise Agder fylkeskommunes samfunnsverdi
- sette noen tall på både alvorlighetsgrad og omfang? F.eks. kan alvorlighetsgrad vurderes som kostnader i penger/ressursbruk forventet de neste 4-5 årene, og alvorlighetsgrad i antall personer som vil bli omfattet/truffet de neste 4-5 årene. Dette for å hjelpe tolkningen av skalaene + kunne sammenligne på tvers av tjenesteområder

Kommentarer vedrørende vekting av alvorlighetsgrad og omfang:

- ville ha pumpet opp både alvorlighetsgrad og omfang på bærekraftsledelse og klimapunktene: det er en stor omstilling vi skal gjennom, og konsekvenser og kostnader blir enorme dersom vi feiler

Arbeidsgruppas vurderinger: Enig i at en felles analyse av hele virksomheten er krevende, men at det er en nyttig øvelse å heve blikket og vurdere helt ulike ting opp mot hverandre. Det blir dessuten laget enkle vesentlighetsanalyser på hver skole og tannklinikkledeområde i forbindelse med resertifiseringen av Miljøfyrtårn på den enkelte enhet, mens denne analysen blir laget for resertifisering av hovedkontoret. Metoden vi har valgt å bruke tar for seg fylkeskommunens påvirkning på samfunnsnivå, herunder også positiv påvirkning. Det øker bredden og kompleksiteten av analysen. Vi har ikke forsøkt å sette kroneverdier knyttet til den enkelte påvirkning og mener verktøyet og vurderingene som hører til er alt for generelle. Mener vi har vurdert påvirkningene knyttet til bærekraftsledelse (virksomhetsstyring) og klima

på et ok nivå, men er enig i at alvorlighetsgraden knyttet til direkte utslipp (scope 1) bør oppjusteres utfra prinsippet om at alle har et spesielt ansvar for egne utslipp.

OFA v/Jan Henrik Danielsen

Generelle kommentarer:

Støtter vurderingene om innkjøp som viktig påvirkning, men dette avhenger av betalingsviljen. Men også moderasjon knyttet til ressursbruk (unngå nyanskaffelser).

Arbeidsgruppas vurderinger: OK, basert på flere innspill om dette og fylkeskommunen og OFAs rolle som innkjøper påvirkningen fra 3 til 4 mht. omfang.

5. Arendal kommune v/Ragnhild Hammer, seniorrådgiver miljø og klima

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

- ser gjerne at fylkeskommunen har en stor rolle i påvirkning på kommunenes arbeid innen klima og miljø

Kommentarer vedrørende vekting av alvorlighetsgrad og omfang:

- mener klima, miljø og natur har blitt nedvurdert i alvorlighetsgrad i forhold til de mer "sosiale" påvirkningene

Arbeidsgruppas vurderinger: Vi har under «Agders klimagassutslipp» vurdert fylkeskommunens rolle i påvirkning på kommunenes arbeid innen klima og miljø som svært viktig. Fylkeskommunen er en organisasjon som først og fremst jobber med utdanning og har derfor funnet det riktig å vurdere våre «sosiale» påvirkning høyt, og vil ikke revurdere dette. Vi er enig i at alvorlighetsgraden knyttet til direkte utslipp (scope 1) bør oppjusteres utfra prinsippet om at alle har et spesielt ansvar for egne utslipp.

6. Grimstad kommune, v/Per Ketil Omholt, Klima- og miljørådgiver

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

Fylkeskommunen er en meget stor innkjøper både på varer og bygg. 50 % av CO2-utslippet knyttet til IKT er i forbindelse med drift av serveranlegg.

Arbeidsgruppas vurdering: Enig i at varekjøp, herunder IKT kan løftes et hakk mht. omfang.

7. UNIO v/Atle Oanes, hovedtillitsvalgt Utdanningsforbundet Agder

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

Fylkeskommunen som arbeidsgiver har noen utfordringer knytta til å oppfylle krav som følger av **lov-** og avtaleverk som angår de ansattes lønn, arbeidstid og medbestemmelse. Det er ikke krise, men kan benyttes som en påvirkningsindikator.

Elevene får i dag ikke de timene med faglærer de har krav på iht. bestemmelser om minstetimetall undervisning i hvert fag. Dette gjelder særlig Yrkesfag fordypning (YFF).

Arbeidsgruppas vurderinger: Arbeidsmiljø er allerede vurdert som en av våre viktigste påvirkninger. Det samme gjelder læringsmiljø og gjennomføring av videregående skole. Vi mener derfor innspillet er ivarettatt.

8. Fylkeseldrerådet, ungdommens fylkesutvalg, råd for personer med funksjonsnedsettelse og råd for likestilling, inkludering og mangfold v/Stine.Norrone.ask@agderfk.no, rådgiver Samskaping og internasjonalisering

Generelle kommentarer:

Vi har hatt en runde på henvendelsen din, internt med oss som er koordinatorene for de ulike medvirkningsrådene. Det er veldig fint at rådene blir koblet på tidlig i prosess, men vi kan ikke se at akkurat denne saken er av nok relevans til å involvere rådene.

Arbeidsgruppas vurderinger: OK, tas til orientering.

9. YS v/Synnøve Hynne Prebensen, fellestillitsvalgt YS

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

Det kan være lurt å ta med et punkt om Agderfk sitt omdømme.

Arbeidsgruppas vurderinger: Dette har vi ikke tenkt på, men kan ikke se at fylkeskommunens omdømme har stor vesentlig påvirkning.

10. Stiftelsen Miljøfyrtårn v/Gunn Heidi Wallenius, kundekontakt for Agder fylkeskommune

Generelle kommentarer:

Utfordring å mene noe kvalitativt når en ikke har kjennskap til hvordan klima, miljø og arbeidsmiljø blir påvirket i Agder, ikke har lokal kunnskap, og heller ikke hvilket kunnskapsgrunnlag som analysen er basert på.

Det er vel og bra at dere går utover krav i Miljøfyrtårnordningen, og vurderer andre aktiviteter som har stor alvorlighet og omfang.

Anbefaler oss se til andre fylkeskommuner som har gått igjennom dette, eks. Møre og Romsdal og/eller Vestland.

Arbeidsgruppas vurderinger: Anerkjenner utfordringene knyttet til å gjøre en vurdering basert på utsendt materiale og uten lokal kunnskap om fylkeskommunen. Vi har sett til andre fylkeskommuner og ser at vesentlighetsanalyser er ulike og umodne i fylkeskommunal sammenheng. Vår analyse er formet av valgt metodikk/verktøy. Når en eventuelt ny analyse skal gjøres vil valg av metodikk/verktøy bli en viktig vurdering.

11. Interne innspill (etter strategisamlingen 29.-30.mai)

Kommentarer angående manglende påvirkninger/perspektiver:

Anne Kristin Peersen, avdeling Bærekraft: Rapport fra KLP viser at den kapitalen KLP forvalter på vegne av Agder fylkeskommune er investert i bedrifter som i sum har store klimagassutslipp knyttet til sin virksomhet. Utslippene er beregnet til 69 000 tonn CO₂ i 2023 og dette er på samme nivå som fylkeskommunens eget klimafotavtrykk.

Vegar Nilsen, Direktørområde Folkehelse: Folkehelse og levekår, tidlig innsats er veldig viktig og fylkeskommunen har en betydelig rolle som tilrettelegger utover det som tannhelse står for.

Arbeidsgruppas vurdering: KLP Rapporten dokumenterer store klimagassutslipp knyttet til fylkeskommunens finansforvaltning. KLP kan påvirke disse utslippene gjennom sin investeringspolicy og fylkeskommunen kan til en viss grad påvirke dette. Fylkeskommunen har direkte og indirekte også eierskap i andre selskapet. Finansforvaltning og eierskap legges derfor inn som en ny påvirkning i analysen. Vi anser påvirkningen å være liknende som «Varekjøp», men mindre enn denne.

Folkehelse vurderes i henhold til innspillet som et uteglemt tema i analysen, og føres derfor opp med et betydelig omfang (mange mennesker) og alvorlighet, men beskjedne påvirkning. Betydningen ble også påpekt i innspill fra Trygg trafikk.